Khu BTTN Chạm Chu

Tên khác
Không có
Tỉnh
Tuyên Quang
Tình trạng
Đề xuất
Ban quản lí được thành lập
Có
Vĩ độ
22^{0}12' vĩ độ Bắc
Kinh độ
105^{0}06' kinh độ Đông
Vùng địa lí sinh học
06a - Nhiệt đới nam Trung Hoa

Tình trạng bảo tồn

Dự án đầu tư cho khu bảo tồn thiên nhiên Chạm Chu đã được Chi cục Kiểm Lâm tỉnh Tuyên Quang xây dựng, với diện tích đề xuất là 58.187 ha, trong đó phân khu bảo vệ nghiêm ngặt có diện tích 17.904 ha và phân khu phục hồi sinh thái có diện tích 40.283 ha. Dự án đầu tư trên chưa được các cấp từ tỉnh đến Chính phủ phê duyệt. Khu vực này cũng chưa có trong danh sách rừng đặc dụng theo Nghị định của Chính phủ (Chi cục Kiểm lâm Tuyên Quang 2000). Theo những thông tin gần đây đã phát hiện một quần thể Voọc mũi hếch *Pygathryx avunculus* xuất hiện trong khu vực. Chạm Chu đã được đưa vào danh sách đề xuất các khu rừng đặc dụng Việt Nam quy hoạch đến năm 2010 đang được Viện Điều tra Quy hoạch Rừng và Cục Kiểm lâm xây dựng (Cục Kiểm lâm 2000).

Địa hình và thủy văn

Khu bảo tồn thiên nhiên đề xuất Chạm Chu thuộc hai huyện Chiêm Hoá và Hàm Yên, tỉnh Tuyên Quang. Khu vực đề xuất là trung tâm của núi Chạm Chu, có độ cao trung bình dưới 800 m, chỉ có một số chỏm núi đá cao trên 1000 m. Về phía tây nam khu bảo tồn cách núi Chạm Chu khoảng 8 km có diện tích núi đá vôi rộng lớn bị chia cắt bởi sông Lô.

Phía tây khu bảo tồn thuộc lưu vực của sông Lô, còn về phía đông lại là lưu vực hệ thuỷ sông Gâm chảy vào sông Hồng tại Việt Trì.

Đa dạng sinh học

Tháng 11/1999, Tổ chức Động Thực vật Quốc tế -FFI và Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật đã tiến hành khảo sát nhanh hai xã Trung Hạ và Hạ Lang, huyện Chiêm Hoá (Đặng Ngọc Cần và Nguyễn Trường Sơn 1999). Đợt khảo sát này tập trung vào loài Voọc mũi hếch, một loài quý hiếm và đặc hữu của Việt Nam, trước đây mới chỉ được biết có ở Khu bảo tồn thiên nhiên Na Hang. Dựa trên kết quả của thông tin phỏng vấn về các loài thú bị săn bắt gần đây, tác giả đã ước tính trong khu vực Chạm Chu có 5 đàn Voọc mũi hếch, khoảng 75-89 cá thể. Nếu kết quả điều tra bước đầu này được xác nhận thì khu đề xuất Chạm Chu trở thành Khu bảo tồn thiên nhiên quan trọng thứ hai trên thế giới bảo tồn loài Voọc mũi hếch.

Khu bảo tồn thiên nhiên Chạm Chu có các kiểu thảm thực vật chính là Rừng nhiệt đới thường xanh đất thấp, rừng nhiệt đới thường xanh núi thấp và rừng trên núi đá vôi. Đặng Ngọc Cần và

Nguyễn Trường Sơn (1999) cho rằng ở độ cao dưới 500-600 m chỉ còn tồn tại rừng thứ sinh.

Các vấn đề về bảo tồn

Dân số sống trong Khu bảo tồn thiên nhiên Chạm Chu đề xuất là 44.519 người thuộc 8.198 hộ. Thành phần dân tộc chủ yếu là Kinh, Tày, H'mông, Cao Lan, Nùng, Hoa. Chi cục Kiểm lâm Tuyên Quang (2000) đã xác định các đe doạ chủ yếu đối với đa dạng sinh học của khu vực là khai thác lâm sản, đốt phá rừng làm nương rẫy, lửa rừng và săn bắt động vật. Săn bắn là mối đe doạ tiềm tàng lớn nhất đối với quần thể Voọc mũi hếch còn sống sót trong khu vực. Đặng Ngọc Cần và Nguyễn Trường Sơn (1999) đã thu thập được thông tin về 5 con Voọc bị bắn trong hai năm 1998-1999.

Những số liệu phân tích ảnh vệ tinh cho thấy khu bảo tồn thiên nhiên Chạm Chu có thể liên kết với khu bảo tồn thiên nhiên Na Hang bằng các khu rừng tự nhiên nằm giữa hai khu vực, hoặc ít nhất cũng có khả năng xây dựng thành một hành lang rừng liên kết giữa hai khu trên. Một vấn đề ưu tiên hiện nay là cần phải tiến hành điều tra tình trạng sử dụng đất để xác định các khu vực có khả năng phục hồi rừng trong Chương trình 5 triệu hec ta rừng của Chính phủ nhằm duy trì hoặc thành lập các mối liên hệ giữa hai khu bảo tồn. Bằng cách đó có thể làm tăng khả năng tồn tại lâu dài của quần thể Voọc mũi hếch trong hai khu bảo tồn này.

Các giá trị khác

Chưa có thông tin

Các dự án có liên quan

Tổ chức Động Thực vật Quốc tế Chương trình Đông Dương hiện đang xây dựng dự án giáo dục cộng đồng nhằm nâng cao nhận thức về tầm quan trọng và các mối đe doạ đối với loài Voọc mũi hếch tại Khu bảo tồn thiên nhiên Chạm Chu. Dự án cũng sẽ tiến hành khảo sát đa dạng sinh học, tìm hiểu thêm các thông tin về loài linh trưởng này.

Tài liệu tham khảo

Dang Ngoc Can and Nguyen Truong Son (1999) Field report of survey on Tonkin Snub-nosed Monkey (*Rhinopithecus avunculus*) in Bac Can, Thai Nguyen and Tuyen Quang provinces (October and November 1999). Unpublished report to the Institute of Ecology and Biological Resources and the Fauna and Flora International-Indochina Programme.

Tuyen Quang Provincial FPD (2000) [FPD questionnaire]. Tuyen Quang: Tuyen Quang Provincial Forest Protection Department. In Vietnamese.